

troer, at Udvalgets Anskuelse i saa Henseende er correct, og at den bør fastholdes. Det Punkt, hvori jeg skiller mig fra Udvalget, og med Hensyn til hvilket jeg ønsker, at det ærede Thing vil tage en anden Beslutning end den, som Udvalget har foreslaaet, er selve den finansielle Opgjørelse og de dertil af Udvalget knyttede Betingelser. Jeg kan være meget enig med det ærede Udvalg deri, at Rigsdagen ikke er bunden, det vil sige juridisk bunden eller bestemt forpligtet ved nogen af de tidligere Forhandlinger i denne Sag, men jeg kan paa den anden Side paa ingen Maade indromme, at der ikke ved dens Afgjørelse skulde være at tage et omhyggeligt Hensyn saavel til Fortiden som til Fremtiden. Det fremgaaer jo af de udførlige Oplysninger, som den meget ærede Drøfserer nylig har meddeelt, at allerede den første Gang, da denne Sag af Regjeringen blev underkastet Drøftelse i en af Kongen nedsat Commission, kom det ene af denne Commissions forskjellige Mindretal og netop det, hvori et Medlem af Islands øverste Bestyrelse befandt sig, til det Resultat, at det faste aarlige Tilskud, som Island burde have, paa det Allernærmeste udgjorde 30,000 Rd. Da den ærede Drøfserer bebrejdede Islænderne adskillige Naviteter, er det jo forsaavidt godt, at han til Gjengæld ogsaa paa den anden Side fremdrog en Navitet af den kongelige danske Regjering, nemlig den, at den i sin Tid har forstaaet Islænderne, at Justitsministeren og Finantsministeren være uenige om Tilskudet, og at Justitsministeren egentlig havde været meeft tilbøielig til at tiltræde det af mig nys udhøvede Mindretalsforslag. Derved modtog jo imidlertid altsaa Islænderne allerede i 1865 underhaanden den Underretning, at der hos en Deel af den danske Regjering var en Stemning for at fastsætte det faste aarlige Tilskud til 30,000 Rd. Dette Tilbud er jo derhos blevet yderligere gjentaget endog i en noget udvidet Form ved en Meddelelse til Althinget samtidig med det denne i 1867 forelagte Forsatningsudkast, hvori Regjeringen gav et udtryffeligt Tilfagn om at ville søge Samtykke hos Rigsdagen til at indromme Island et fast aarligt Tilskud af 37,500 Rd. Man kan saaledes ikke sige, at denne Sag nu staaer

ganske frit og urørt. Der er gaaet Forhandlinger forud, som jeg troer, at vi skulde baade os selv og Island at tage Hensyn til. Det maa være klart for Enhver, at Islænderne ville opleve en overmaade stor Skuffelse, dersom man nu nedsætter det faste aarlige Tilskud, der er lovet dem at skulle blive 37,500 Rd., til 15,000 Rd., en Skuffelse, som de saa meget mindre kunde vente, som det er, vel ikke den samme Justitsminister, men dog den selvsamme Regjering, om hvilken Udvalget mener, at den nu skulde ville gaae ind paa dette Udvalgets Forslag, der i 1867 gjorde Islænderne hitint Tilbud. — Jeg troer, at man ved at gjennemlæse Sagens Actstykker ogsaa vil finde, at et fast Tilskud af denne Størrelse med Billighed kan ventes af Islænderne. Jeg skal ikke gaae ind paa de forskjellige opstillede Regnestykker, om hvis Arimelighed jeg er fuldkommen enig med den ærede Drøfserer; men, hvad jeg vil fremhæve, det er, at det fremgaaer fuldstændig af de Tal, som fra forskjellige Steder ere blevne fremdragne, at, naar Islænderne faae deres særlige Forsatning, da ville de ikke blot have at udrede foregøede Udgifter til Indretningen af en egen local Regjering, men deres høiere Undervisningsvæsen vil da ogsaa være mislig stillet paa Grund af, at de Godser, der i sin Tid vare henlagte til det, efterhaanden ere blevne solgte. Jeg troer derfor, at det ikke paa nogen Maade vilde kunne være politisk eller moralsk forsvarligt ligeoverfor Islænderne ikke at sætte dem istand til at udstyre det hele Dannelsesvæsen eller høiere Undervisningsvæsen paa deres assøndrede D og for deres lille Gruppe af Folk paa en ordentlig Maade. Det vil være klart, at Islænderne paa ingen Maade ville kunne nøies med deres Anstalter i den nævnte Retning i den Tilstand, hvori de nu ere. De ville foruden deres lærde Skole og foruden den Præsteskole, som de for ikke mange Aar tilbage endelig have faaet, ogsaa behøve en Skole for islandfle Lovlyndige, islandfle Jurister i Mod-sætning til vore danske Jurister, og, skjøndt de visseligen ikke kunne faae en fuldstændig Undervisning i Lægekunsten — det vil være en Umulighed —, bør Undervisning f. Ex. i Fødselsvidenskab